

Dubravka Šokač Štimac

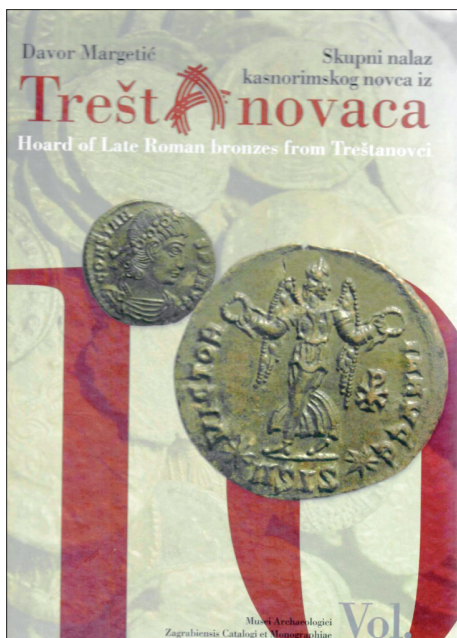
RIMSKA I SREDNJOVJEKOVNA BAŠTINA POŽEŠKOGA KRAJA: TEKIĆ, RUDINA I DOLAC

Tekić – Treštanovci

Arheološki muzej u Zagrebu objavio je 2012. godine knjigu Davora Margetića pod nazivom *Skupni nalaz kasnorimskog novca iz Treštanovaca* (sl. 1). U knjizi je D. Margetić obradio skupni nalaz kasnorimskog novca, pronađen 1938. u Treštanovcima. Nalaz je pohranjen u Arheološkome muzeju u Zagrebu.

Ostava sadrži novac 15 rimskih careva (sl. 2). Najveći dio novca pripada caru Konstantu (40,6%), potom Konstanciju II. (32,6%) i Konstantinu I. (5,1%).

Davor Margetić, rođeni Požežanin, znanstveni je savjetnik na Institutu *Ruder Bošković* u Zagrebu i voditelj Laboratorija za fizikalno-organsku kemiju. Bavi se teorijskom i fizikalnom kemijom, a zajedno s bratom blizancem Daliborom ima isti hobi – numizmatiku. Davor Margetić autor je ili koautor 30 numizmatičkih članaka (popularni, stručni i izvorni znanstveni radovi) i 200 novinskih članaka.

Slika 1. Naslovnica knjige D. Margetića *Skupni nalaz kasnorimskog novca iz Treštanovaca*

Slika 2. Dio skupnog nalaza novca iz Treštanovaca (prema Davor Margetić 2012)

KONZERVACIJA BENEDIKTINSKE OPATIJE RUDINA – BISERA ROMANIČKE ARHITEKTURE IZ 12. STOLJEĆA

Ferdinand Meder, povjesničar umjetnosti i konzervator, dobio je 2017. godine europsku nagradu za konzerviranje spomenika kulture. Prema njegovim riječima, treba štititi **izvorno stanje spomenika**. To je alfa i omega, nešto što se ne smije dovesti u pitanje. Kod obnove spomenika treba imati pristup koji nužno počiva na maksimalno mogućem **čuvanju izvornih vrijednosti spomenika, od oblikovnih vrijednosti do materijala od kojeg je građen te tehnike i tehnologije koje su tada korištene**.

Očuvanje izvornih vrijednosti je logično. Treba očuvati ono što je zatečeno i dodati minimalno koliko je potrebno za prezentaciju i korištenje kulturnog dobra su-

kladno njegovoj namjeri. Ujedno treba omogućiti uspješnu obnovu i prezentaciju spomenika.

Slika 3. Pogled na unutrašnjost ranoromaničke crkve iz 10. – 11. stoljeća na Rudini

Godine 1982. završeno je konzerviranje crkve sredstvima RSIZ-a kulture i SIZ-a Općine Požega. Radove je izvelo Stambeno-komunalno poduzeće iz Požege uz stručni nadzor Zvonka Bojčića, prof. arheologije i djelatnika Republičkog zavoda za zaštitu kulture u Osijeku, te Anđelke Krejačić, arh. teh.

Slika 4. Posjet sudionika Biskupske konferencije
u Požegi Rudini 2001. godine

Slika 5. Novokonzervirana romanička crkva s kraja 10. i početka 11. stoljeća

Slika 6. Rudina – vertikalna snimka kompleksa benediktinske opatije sv. Mihovila iz 12. stoljeća

Slika 7. Rudina – pogled sa zapada na kompleks romaničke crkve sv. Mihovila

Slika 8. Pogled na novokonzerviranu romaničku crkvu sv. Mihovila
(lipanj 2017. – HRZ)

Slika 9. Pogled s istoka na lađu romaničke crkve sv. Mihovila
iz 12. stoljeća (lipanj 2017. – HRZ)

Slika 10. Pogled na lađu romaničke crkve sv. Mihovila (lipanj 2017. – HRZ)

Slika 11. Pogled na dio tornja romaničke crkve sv. Mihovila (lipanj 2017. – HRZ)

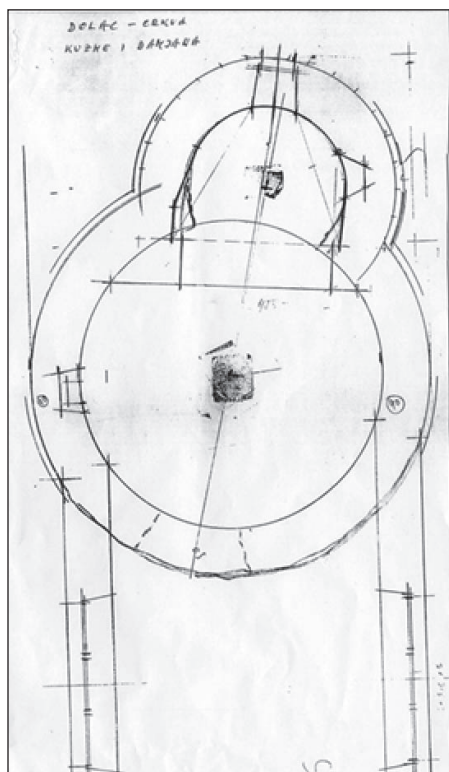
DOLAC – CRKVA SVETOG KUZME I DAMJANA

Zahvaljujući mag. šumarstva Jurju Zeliću, dugogodišnjem suradniku Muzeja grada Požege, 1997. godine. obavljena su probna i zaštitna arheološka istraživanja na nalazištu Kuzma iznad Dolca. Otkriveni su temelji romaničke crkve – rotonde iz 12. stoljeća, građene kamenim blokovima, dim. 10,79 x 8,50 m i debljine zidova 1,30 m. Prigodom istraživanja pronađen je zaglavni kamen s urezanim prikazom crkve, kamen s natpisom, raznobojne freske, ulomci keramike i ostatci pokojnika ispod poda crkve. Ta rotunda u Dolcu feudalna je kapela koja je pripadala burgu Dolac. Oblik crkve poznat je u srednjoj Europi još od karolinškog doba i proširen je u doba romanike u Mađarskoj. Takve crkve nalaze se na prostoru Zagrebačke biskupije. Predlaže se obnova te crkve, jer se nalazi nedaleko od burga Dolac, kojem i pripada. Blizu je sela Dolca i Požege, pa može biti kulturno-turističko odredište.

Slika 12. Zaglavni kamen rotonde u Dolcu

Slika 13. Tlocrt romaničke rotunde u Dolcu

Dubravka Sokač Štimac, prof.
Slavka Kolara 16
34000 Požega
eli.sti@gmail.com

